

prima instanță: A. Danilov
instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai, V. Pruteanu

dosarul nr. 2rac-242/15

ÎNCHEIERE

23 septembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Valentina Clevadi
Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Pielart”

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Gospodăriei Țărănești „Zdrobău Valeriu Ion” împotriva Societății pe Acțiuni „Pielart” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2015 prin care au fost respinse apelurile declarate de Gospodăria Țărănească „Zdrobău Valeriu Ion” și Societatea pe Acțiuni „Pielart” și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 octombrie 2014

constată:

La 21 martie 2014, GȚ „Zdrobău Valeriu Ion” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Pielart” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15 aprilie 2013 s-a constatat dreptul acționarului GȚ „Zdrobău Valeriu Ion” de a-i fi răscumpărate acțiunile deținute în SA „Victoria Cosmetic”, cu obligarea SA „Pielart” acționarul majoritar al SA „Viorica Cosmetic”, să răscumpere de la GȚ „Zdrobău Valeriu Ion” acțiunile pe care acesta le deținea la SA „Victoria Cosmetic”, precum și încasarea din contul SA „Pielart” în beneficiul GȚ „Zdrobău Valeriu Ion” suma de 51930 lei, dobânda de întârziere în sumă de 3610 lei și cheltuielile de judecată – taxa de stat în sumă de 1658 lei.

Susține că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 19 martie 2014 a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2013 și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15 aprilie 2014.

Indică că în decizia Curții Supreme de Justiție din 19 martie 2014 s-a indicat că GȚ „Zdrobău Valeriu Ion” la 23 iulie 2012 s-a adresat către SA „Viorica Cosmetic” cu o cerere prin care a inițiat procedura de răscumpărare a acțiunilor, solicitând să fie răscumpărată cantitatea de acțiuni ordinare în număr de 1731 unități în corespundere cu art. 26¹ al Legii nr. 1134-XIII din 02 aprilie 1997.

Astfel, susține că prima instanță corect a concluzionat că SA „Pielart” pe parcursul unei perioade îndelungate nu a prezentat nici un răspuns la cererea de răscumpărare a GȚ „Zdrobău Valeriu”, ce poate fi calificat ca eschivare de la executarea obligațiilor legale și este întârziere de plată. Totodată instanța de recurs a menținut drept întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

Mai relatează că având în vedere că potrivit hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15 aprilie 2013 suma de 3610 lei a fost deja dispusă spre încasare ca dobândă de întârziere, iar datoria până la data depunerii acțiunii nu a fost achitată, astfel consideră că este în drept să recalculeze dobânda de întârziere, care până la 20 martie 2014 constituia 10560, 98 lei, din suma dată urmând a se scădea suma adjudecată în mărime de 3610 lei, iar suma care urmează a fi încasată este în mărime de 6950, 07 lei.

Menționează că a suportat cheltuieli de judecată, exprimate prin cheltuieli de asistență juridică în mărime de 5000 lei.

Face referire la art. 617 alin. (4) Cod civil care prevede că debitorul este în întârziere dacă nu execută obligația în termen de 30 de zile de la scadență și de la intrarea unei note de plată sau unei alte invitații de plată similare. Această dispoziție se aplică debitorului consumator numai dacă în nota de plată sau în invitația de plată similară este indicat în mod special efectele menționate.

Mai face referire și la art. 619 alin. (1) Cod civil care stipulează că obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

La fel indică și art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă care prevede că faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o pricină civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sânt obligatorii pentru instanța care judecă pricina și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte pricini civile la care participă aceleași persoane.

Solicită încasarea de la SA „Pielart” dobânda de întârziere în sumă de 6950, 07 lei cât și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 7000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 22 octombrie 2014 s-a admis parțial acțiunea, s-a încasat de la SA „Pielart” în beneficiul GȚ „Zdrobău Valeriu” dobânda de întârziere în sumă de 6950, 07 lei, parțial cheltuielile de acordare a asistenței juridice în sumă 6000 lei și taxa de stat în mărime de 360 lei. În rest cerința de încasare a cheltuielilor de acordare a asistenței juridice s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2015 apelurile declarate de GȚ „Zdrobău Valeriu Ion” și SA „Pielart” au fost respinse, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 octombrie 2014.

La 24 aprilie 2015, SA „Pielart” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei contestate cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată și nefondată. Totodată, a indicat că recursul motivat îl va prezenta după recepționarea deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău.

La 19 mai 2015, SA „Pielart” a declarat recurs suplimentar împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei contestate cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată și nefondată.

În motivarea recursului a invocat că Curtea de Apel Chișinău a încălcat esențial și a aplicat eronat normele de drept material.

Face referire la art. 63 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură care prevede că cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice în instanțele de judecată în cauzele civile se încasează concomitent cu soluționarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă.

Totodată, mai indică și recomandarea CSJ nr. 23 din 01 noiembrie 2012 privind unele aspecte ale încasării cheltuielilor de asistență juridică, care prevede că cheltuielile care vor fi suportate de client după emiterea hotărârii instanței sau care au fost determinate de succesul obținut, de regulă, nu sunt adjudecate de instanțe.

Susține că conform pct. 1 din hotărârea Plenului CSJ nr. 6 din 24 decembrie 2012 (privind modificarea și completarea hotărârii explicative „Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile” nr. 25 din 28 iunie 2004) cheltuieli de asistență juridică vor fi distribuite de către instanță conform legii în dispozitivul hotărârii dacă partea interesată a solicitat acest lucru cel târziu înaintea susținerilor verbale.

Consideră că suma de 5000 lei pentru participarea avocatului la trei ședințe de judecată este exagerată, respectiv nu este reală, necesară și rezonabilă, iar conform prevederilor art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă și pct. 12 din hotărârea CSJ nr. 6 din 24 decembrie 2012, care prevăd că pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Menționează că GȚ „Zdrobău Valeriu Ion”, nu a prezentat copia de pe facturi de strictă evidență, lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora.

Invocă că suma de 5000 lei a fost încasată fără valabilitatea contractului de asistență juridică nr. 01-0603/13 din 06 martie 2013 încheiat între GȚ „Zdrobău Valeriu Ion” și avocatul V. Chetrușcă. Astfel, indică că contractul a fost încheiat pe un termen de 6 luni, pe perioada 06 martie 2013 – 06 septembrie 2013, iar bonul de plată privind achitarea sumei de 5000 lei a fost emis la 21 martie 2014.

Mai relatează că toată valoarea acțiunilor a fost transferată GȚ „Zdrobău Valeriu Ion” la 05 mai 2014, imediat după prezentarea de către ultimul a documentelor care sunt obligatorii pentru răscumpărarea acțiunilor conform art. 26 din Legea privind societățile pe acțiuni nr. 1134-XIII din 02 aprilie 1997.

Face referire la art. 619 alin. (1) Cod civil care prevede că obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi doar dacă debitorul a întârziat cu achitarea datoriei.

Iar, conform pct. 14 din hotărârea Plenului CSJ nr. 9 din 24 decembrie 2010, Legea prevede expres că dreptul la dobândă potrivit art. 619 Cod civil apare în cazul contractului de transport, depozitului bancar, contractului de credit bancar, dacă nu-i prevăzută penalitatea, contractului de asigurare, contractului de societate, dobândirea unui patrimoniu fără justă cauză, art. 38 alin. (6) din Legea privind cooperativele de întreprinzător nr. 73-XV din 12 aprilie 2015.

La 17 iunie 2015, GȚ „Zdrobău Valeriu Ion”, a depus referință la cererea de recurs, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților, inclusiv a recurentei, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată (f. d. 103), careva date despre recepționarea acesteia de către recurentă, la materialele dosarului, lipsesc. Prin urmare, instanța de recurs consideră recursul declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Pielart”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Pielart”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Pielart” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Pielart” se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Valentina Clevadî

Galina Stratulat